

Na podlagi četrtega in petega odstavka 113. člena, tretjega odstavka 114. člena, 115.a člena, 118. člena, za izvajanje 122. in 126. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15 in 27/17) v povezavi z Zakonom o ratifikaciji Mednarodne pogodbe o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo (Uradni list RS, št. 100/05), Vlada Republike Slovenije izdaja

U R E D B O

o javni službi nalog rastlinske genske banke

1. člen (vsebina uredbe)

Ta uredba ureja izvajanje javne službe nalog rastlinske genske banke (v nadaljnjem besedilu: javna služba), zlasti pa določa naloge, način in območje izvajanja nalog javne službe, pogoje, ki jih mora izpolnjevati izvajalec nalog, obveznosti izvajalca, programe, način financiranja ter poročanje in nadzor nad izvajanjem javne službe.

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi uporabljeni v tej uredbi imajo naslednji pomen:

1. biotska raznovrstnost je raznolikost živih organizmov iz vseh virov, ki vključuje med drugim kopenske, morske in druge vodne ekosisteme ter ekološke komplekse, katerih del so; to vključuje raznovrstnost znotraj samih vrst, med vrstami in raznovrstnost ekosistemov;
2. rastlinski genski viri za prehrano in kmetijstvo so kakršen koli genski material rastlinskega izvora, ki ima dejansko ali potencialno vrednost za prehrano in kmetijstvo;
3. avtohton genski material so lokalni rastlinski genski viri, vključno z lokalnimi sortami, ki izvirajo ali so bili udomačeni na območju Republike Slovenije;
4. lokalne populacije kmetijskih rastlin (landraces) so t.i. stare domače sorte, ki so bile razvite na kmetijah in so se tam ohranile;
5. lokalne sorte so sorte, ki izvirajo ali so bile udomačene na območju Republike Slovenije, so vpisane v sortno listo Republike Slovenije in se vzdržujejo v Sloveniji;
6. opuščene stare lokalne so sorte, katerih pridelava je bila opuščena, niso več vpisane v sortno listo in se hranijo v rastlinski genski banki;
7. akcesija je enota semenskega materiala, ki se hrani v zbirki rastlinskih genskih virov (shranjena vrečka ali kozarec semena, rastlina v kolekciji, rastlina in vitro idr.) za posamezno vrsto ali skupino rastlin;
8. *in situ* ohranjanje je ohranjanje rastlinskih genskih virov v njihovem naravnem okolju in, v primeru gojenih vrst rastlin, v pridelovalnem okolju, v katerem so razvile svoje posebne lastnosti;
9. *ex situ* ohranjanje je ohranjanje rastlinskih genskih virov zunaj njihovega naravnega habitata (v obliki semena, in vitro, in vivo, kolekcijskega nasada, krioprezervacije idr.);
10. kurator je strokovna oseba izvajalca javne službe, ki je odgovorna za opravljanje nalog javne službe pri določeni vrsti oziroma skupini kmetijskih rastlin ali za določeno nalogo javne službe;
11. osnovni podatki o akcesiji so osnovni podatki o izvoru in pridobitvi akcesije rastlinskih genskih virov v skladu z mednarodnimi deskriptorji;
12. opisovanje rastlinskih genskih virov je karakterizacija morfoloških in fizioloških lastnosti akcesij;
13. vrednotenje rastlinskih genskih virov je evalvacija fizioloških in biokemijskih lastnosti akcesij, vključno s preverjanjem potencialnih uporabnih lastnosti (kakovost, vsebnost hranilnih snovi, odpornost proti boleznim in škodljivcem);
14. genska erozija je izguba genske raznovrstnosti med populacijami ali sortami iste vrste in v njih skozi čas ali zmanjšanje genetske baze vrste zaradi človekovega posega ali spremembe okolja.

3. člen (naloge javne službe)

- (1) Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti so s to uredbo urejene naslednje naloge javne službe:
 - zbiranje in evidentiranje avtohtonega genskega materiala za prehrano in kmetijstvo, vključno s starimi domačimi ali udomačenimi sortami oziroma populacijami po zbirkah rastlinskih genskih virov (v nadaljnjem besedilu: RGV) *ex situ*;

- osnovno opisovanje in vrednotenje zbranega genskega materiala iz zbirk RGV po mednarodnih deskriptorjih;
- razmnoževanje in trajnostna raba avtohtonega genskega materiala po zbirkah RGV;
- administrativno-tehnične naloge v povezavi z evidentiranjem avtohtonega genskega materiala;
- strokovno tehnična koordinacija, izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje javnosti;
- sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in omrežji na področju RGV.

(2) Naloge javne službe iz prejšnjega odstavka se podrobneje opredelijo v programu javne službe iz 9. člena te uredbe.

4. člen (izvajalec javne službe)

- (1) Naloge javne službe iz prejšnjega člena izvajata naslednja javna zavoda (v nadaljnjem besedilu: izvajalec javne službe):
- Kmetijski inštitut Slovenije za zbirke RGV krmnih rastlin, krompirja, vrtnin, jagodičja in vinske trte in
 - Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo za zbirke RGV žit, sadnih rastlin, oljke, hmelja in konoplje ter zdravilnih in aromatičnih rastlin.

5. člen (imenovanje izvajalca javne službe)

(1) Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) 60 dni pred potekom veljavnosti odločbe o imenovanju izvajalca javne službe pozove Kmetijski inštitut Slovenije in Biotehniško fakulteto, Oddelek za agronomijo iz prejšnjega člena k predložitvi vloge za imenovanje za izvajalca javne službe v skladu s 115.b členom Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15 in 27/17; v nadaljnjem besedilu: zakon o kmetijstvu).

(2) Izvajalec iz prejšnjega člena mora poleg pogojev iz 115.b člena zakona o kmetijstvu izpolnjevati tudi pogoje iz predpisa, ki ureja merila, postopke in metode ter podrobnejše pogoje glede prostorov, opremljenosti in kadrov in iz te uredbe.

(3) Če ministrstvo ugotovi, da so izpolnjeni predpisani pogoji, minister, pristojen za kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), z odločbo imenuje Kmetijski inštitut Slovenije in Biotehniško fakulteto, Oddelek za agronomijo za izvajalca javne službe.

6. člen (pogoji za izvajalca)

- (1) Izvajalec javne službe mora poleg pogojev iz drugega odstavka prejšnjega člena izpolnjevati tudi naslednje pogoje:
- imeti v ustanovitvenem aktu podlago za opravljanje nalog, ki se izvajajo kot javna služba po tej uredbi;
 - zagotavljati opravljanje naloge javne službe po mednarodno priznanih postopkih, ki so skladni s standardi Organizacije združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: FAO) na področju RGV v kmetijstvu in prehrani;
 - izvajalec se ne ukvarja z dejavnostjo, ki bi bila v nasprotju z javnim interesom ali obveznostmi javne službe.
- (2) Če izvajalec javne službe za opravljanje posamezne naloge javne službe najame podizvajalca, uredita način sodelovanja ter varovanje osebnih podatkov s pogodbo, vendar je izvajalec v celoti odgovoren za zakonito in pravilno opravljanje javne službe.

7. člen (obveznosti izvajalca)

- (1) Izvajalec javne službe mora naloge javne službe izvajati v posebni organizacijski enoti.
- (2) Izvajalec javne službe mora poleg obveznosti iz 114. člena zakona o kmetijstvu izpolnjevati tudi naslednje obveznosti:
 - jasno izkazovati obseg dela zaposlenih pri opravljanju nalog javne službe;
 - sodelovati z ministrstvom in drugimi izvajalci javnih služb, razvojno-strokovnih nalog ali raziskovalnega dela, če je to opredeljeno v letnem programu dela oziroma jim je z obveznim navodilom ministra naloženo, da skupno opravijo določeno nalogo;
 - ministrstvu poročati o izvajanju letnega programa dela in finančnega načrta ter drugih vprašanih, ki se nanašajo na delo te javne službe;
 - zagotavljati ločena stroškovna mesta za posamezne naloge javne službe in jasno računovodsko razmejitev nalog javne službe in ostalih nalog, ki jih morebiti izvaja izvajalec;
 - zagotavljati, da opravljanje drugih dejavnosti, za katere je izvajalec javne službe registriran, ne ovira opravljanja nalog javne službe;
 - ministrstvu in drugim nadzornim organom omogočiti nadzor na kraju samem in dostop do dokumentacije, ki se nanaša na izvajanje nalog javne službe in se hrani še najmanj tri leta od dneva zadnjega izplačila sredstev po pogodbi iz četrtega odstavka 10. člena te uredbe.

8. člen
(območje in obdobje izvajanja javne službe)

- (1) Javna služba se opravlja na območju celotne Republike Slovenije v skladu s programom javne službe iz 9. člena te uredbe.
- (2) Izvajalca javne službe iz 4. člena te uredbe sta imenovana za obdobje sedmih let.

9. člen
(program javne službe)

- (1) Program javne službe je kot priloga 1 sestavni del te uredbe in opredeljuje naloge ohranjanja in trajnostne rabe RGV za obdobje od leta 2018 do leta 2025:
 1. Zbiranje in evidentiranje avtohtonega genskega materiala za prehrano in kmetijstvo, vključno s starimi domačimi ali udomačenimi sortami oziroma populacijami po zbirkah RGV *ex situ*:
 - poenotenje in izboljšanje postopkov hranjenja za posamezne skupine rastlin in tip zbirke semena oziroma kolekcijskega nasada rastlin;
 - identifikacija in izločitev neželenih dvojnikov akcesij;
 - poenotenje in optimiziranje metod za *in vitro* hranjenje in uvedba sistema krioprezervacije;
 - povečanje mednarodnega sodelovanja pri hranjenju akcesij in zagotavljanje varnega hranjenja edinstvenih ali drugih najpomembnejših akcesij na varni lokaciji v tujini (Svalbard, Svetovna genska banka);
 - vzpostavitev sodelovanja z botaničnimi vrtovi, upravljavci zavarovanih območij narave in nevladnimi organizacijami ter identificiranje zasebne zbirke RGV;
 - ugotovitev stopnje izpopolnjenosti zbirk in identificiranje vrzeli v posameznih *ex situ* zbirkah;
 - usmerjeno zbiranje ali organiziranje pridobitve vzorcev pri vrstah, kjer je to možno in potrebno za izpopolnitev zbirk;
 - identificiranje avtohtonih RGV v tujih zbirkah in organiziranje pridobitve vzorcev.
 2. Osnovno opisovanje in vrednotenje zbranega genskega materiala po mednarodnih deskriptorjih po zbirkah RGV:
 - povečanje izvajanja opisov in vrednotenja akcesij;
 - spodbujanje vnovičnega vpisa opuščanih starih lokalnih sort v obliki ohranjevalnih sort za potrebe tržnega razmnoževanja semenskega materiala v okviru PRP.
 3. Razmnoževanje in trajnostna raba avtohtonega genskega materiala po zbirkah RGV:
 - Letno razmnoževanje akcesij po prioritetah v letnih programih dela za potrebe ohranjanja akcesij in izmenjavo.
 4. Administrativno-tehnične naloge v povezavi z evidentiranjem avtohtonega genskega materiala:
 - redno dopolnjevanje aplikacije SRGB z osnovnimi podatki za vse akcesije, ki so vključene v sistem SRGB;

- izboljšanje izmenjave podatkov z regionalnimi in evropskimi informacijskimi sistemi za RGV.
5. Strokovno tehnična koordinacija, izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje javnosti:
- izvajanje strokovno tehnične koordinacije po letnih programih dela;
 - izvajanje strokovnih posvetov o stanju in načrtovanih dejavnostih pri ohranjanju in trajnostni rabi RGV;
 - vzpostavitev sodelovanja med ministrstvom in ministrstvom, pristojnim za okolje, z namenom promocije biotske raznovrstnosti v kmetijstvu;
 - pripravljane in objavljanje informacijskega materiala v medijih;
 - sodelovanje na strokovnih srečanjih na nacionalni in lokalni ravni;
 - sodelovanje z izobraževalnimi institucijami z namenom prenosa informacij;
 - spodbujanje vključevanja zadevnih vsebin v primarno in sekundarno raven izobraževanja;
 - spodbujanje sodelovanja z nevladnimi organizacijami.
6. Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in omrežji na področju RGV:
- razširitev aktivnega sodelovanja v tistih omrežjih za RGV, v katerih Republika Slovenija še ne sodeluje.
- (2) Program javne službe povzema smernice za razvoj nacionalne politike ohranjanja in trajnostne rabe RGV oziroma biotske raznovrstnosti v kmetijstvu in prehrani in smernice za regionalno in mednarodno sodelovanje v skladu z določbami Mednarodne pogodbe o RGV in Konvencijo o biološki raznovrstnosti v povezavi s Svetovnim akcijskim načrtom za ohranjanje in trajnostno rabo RGV za prehrano in kmetijstvo, ki ga je leta 1996 sprejela Komisija za genske vire za kmetijstvo in prehrano pri FAO.

10. člen (letni program dela in finančni načrt)

- (1) Na podlagi programa javne službe iz prejšnjega člena in v skladu s predpisi o izvrševanju proračuna minister sprejme letni program dela in finančni načrt (v nadaljnjem besedilu: letni program dela), s katerim določi podrobnejšo vsebino in obseg posameznih nalog.
- (2) Letni program dela, ki ga pripravi izvajalec na podlagi letnih izhodišč ministrstva, mora vsebovati:
- natančno vsebino in obseg nalog;
 - metode dela, če niso predpisane;
 - letne cilje in indikatorje za doseganje letnih ciljev;
 - finančno ovrednotenje stroškov dela in materialnih stroškov po posameznih nalogah;
 - povzetek predvidenih finančnih sredstev, ki bodo namenjena za plače in druge izdatke zaposlenim, prispevke delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in izdatke za blago in storitve;
 - program investicij.
- (3) Vrednost posameznih nalog je določena z obsegom in vrednostjo tehničnih in strokovnih ur in največjim deležem, ki ga lahko v nalogah predstavljajo ostali stroški (materialni in posredni stroški).
- (4) Medsebojna razmerja med izvajalcem javne službe in ministrstvom ter financiranje v določenem obdobju se podrobneje uredijo s pogodbo, katere sestavni del je tudi letni program dela.

11. člen (financiranje javne službe)

- (1) Sredstva za izvajanje javne službe zagotovi ministrstvo v skladu s sprejetim Proračunom Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračun).
- (2) Izvajalcu se za izvajanje nalog javne službe priznajo sredstva v višini upravičenih stroškov za izvajanje javne službe, katerih vrsta in obseg se opredelita v letnem programu dela iz prejšnjega člena, vendar največ v obsegu, predvidenem v proračunu. Sredstva med posameznimi proračunskimi leti niso prenosljiva.

- (4) Če izvajalec opravi manjši obseg nalog, kot je določen z letnim programom dela iz prejšnjega člena, se mu sredstva, predvidena v proračunu za izvajanje te naloge, sorazmerno znižajo, izplačajo pa se le sredstva za opravljene naloge.
- (5) Če izvajalec opravi večji obseg nalog, kakor je določen z letnim programom dela iz prejšnjega člena, se mu sredstva, predvidena v proračunu za izvajanje te naloge, ne zvišajo.
- (6) V primeru ugotovljenih prekomerno izplačanih sredstev mora izvajalec vrniti vsa prekomerno izplačana sredstva v proračun, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.
- (7) Ob ugotovitvi nenamenske porabe sredstev proračuna mora izvajalec javne službe ta sredstva vrniti v proračun skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.
- (8) Sredstva za investicije, potrebne za izvajanje nalog javne službe, se zagotavljajo v skladu z letnim programom dela iz prejšnjega člena in razpoložljivimi sredstvi proračuna za ta namen v posameznem proračunskem letu.

12. člen
(poročila o izvajanju letnega programa dela)

- (1) Izvajalec vodi evidenco o stanju akcesij v posamezni zbirki RGV in o opravljenih nalogah iz letnega programa dela iz 10. člena te uredbe.
- (2) Izvajalec pošlje ministrstvu do konca marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto poročilo o rezultatih opravljenega dela, vključno s stanjem akcesij v posamezni zbirki RGV, ter finančno poročilo o izvedbi nalog.
- (3) Letno poročilo o rezultatih opravljenega dela iz prejšnjega odstavka mora vsebovati najmanj vsebinsko poročilo in dokazila o izpolnitvi prevzetih obveznosti glede:
- uresničitve letnega programa dela;
 - doseganja ciljev nalog in kazalnikov iz letnega programa dela;
 - posebnosti pri izvedbi letnega programa dela;
 - morebitnih posebnih problemov pri izvedbi letnega programa dela in predlogov za nadaljnje delo.
- (4) Letno finančno poročilo o izvedbi javne službe iz drugega odstavka tega člena mora za vsako nalogo iz letnega programa dela iz 10. člena te uredbe vsebovati najmanj:
- natančno obrazložitev porabe sredstev;
 - obseg in časovnico izvedenih nalog po strokovnih in tehničnih urah po sodelavcih;
 - natančno razdelitev nastalih materialnih in posrednih stroškov;
 - skupno vrednost izvedenih nalog.
- (5) Ministrstvo izvajalcu javne službe izvede plačilo za opravljeno delo na podlagi vloženih zahtevkov, ki jih potrdi ministrstvo. Dinamika oziroma število zahtevkov v posameznem letu se opredeli v pogodbi iz četrtega odstavka 10. člena te uredbe.
- (6) K zahtevkom iz prejšnjega odstavka morajo biti priložena delna poročila o izvedenih nalogah iz letnega programa dela iz 10. člena te uredbe, ki vsebujejo vsaj:
- kazalnike za že dosežene letne cilje nalog;
 - obseg in časovnico že izvedenih nalog po strokovnih in tehničnih urah po sodelavcih in razdelitev že nastalih materialnih in posrednih stroškov za vsako nalogo posebej;
 - skupno vrednost že izvedenih del za vsako strokovno nalogo.

13. člen
(nadzor)

Strokovni in inšpekcijski nadzor nad izvajanjem javne službe opravljata ministrstvo in inšpektorat, pristojen za kmetijstvo v skladu s 119. členom zakona o kmetijstvu.

14. člen
(neizpolnjevanje pogojev)

- (1) Če izvajalec javne službe ne izpolnjuje več pogojev iz 6. člena te uredbe, minister prekliče imenovanje v skladu s petim odstavkom 115.b člena zakona o kmetijstvu.
- (2) Imenovanje lahko preneha tudi sporazumno, kadar s tem soglašata minister in izvajalec javne službe.
- (3) Po pravnomočnosti odločbe o preklicu ali o prenehanju imenovanja iz 1. in 2. odstavka tega člena, začne ministrstvo s postopkom izbire izvajalca javne službe v skladu s 115.a členom zakona o kmetijstvu. Dosedanji izvajalec javne službe je do izbire izvajalca dolžan izvajati naloge javne službe za katero je bil imenovan.

15. člen
(prehodne določbe)

- (1) Ministrstvo do 31. oktobra 2017 pozove javna zavoda Kmetijski inštitut Slovenije in Biotehniško fakulteto, Oddelek za agronomijo k predložitvi vloge za imenovanje za izvajalca javne službe in preveritvi pogojev iz 115.b člena zakona o kmetijstvu.
- (2) Če Kmetijski inštitut Slovenije in Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo ne vložita vloge za imenovanje za izvajalca nalog javne službe v roku 14 dni po prejemu poziva ali če ne izpolnjujeta pogojev iz 115.b člena zakona o kmetijstvu, se izvajalec nalog javne službe izbere na podlagi javnega razpisa v skladu s 115.a členom zakona o kmetijstvu. Kmetijski inštitut Slovenije in Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo sta dolžna izvajati naloge javne službe do izbire novega izvajalca.

16. člen
(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne xy 2017
EVA 2017-2330-0058

Vlada Republike Slovenije
Dr. Miro Cerar
Predsednik

Priloga: Program javne službe nalog rastlinske genske banke 2018-2025